

УДК 336.717

Волобуєва Ю.О, магістр
Гарматій Н.М., к.е.н., доцент, доцент
кафедри економічної кібернетики

ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ДЕРЖАВНОГО БАНКУ АТ «ОЩАДБАНК» В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя, Україна

В умовах не стабільної економіки, коли розвиток інформаційних технологій та економічної системи країни залежить від впливу ендегенних та екзогенних чинників, політичних, екологічних та інших типів загроз, важливим є питання забезпеченості фінансової стійкості національних банків та її відповідної оцінки за коефіцієнтними показниками, що характеризують пропорційне співвідношення фінансових інструментів у балансовій структурі грошово – кредитних установ, а також відтворюють захисні функції у випадку настання ймовірних випадкових подій, що складно передбачити.

Враховуючи основні досліджень у даній тематиці, варто відокремити українських вчених, які зробили фундаментальний внесок у вивченні методологічних підходів до оцінювання фінансової стійкості компанії, а саме: Варцаба В.І [1], Ческідова, І. О., Бурковська А.В. [2], Почтар В. О. [3], Вицина С.О. [4] та інші.

У нашій науковій праці, насамперед, розглянемо динаміку основних показників діяльності АТ «Ощадбанк» (таб. 1) та проаналізуємо його фінансових стан за такими коефіцієнтами, як індекс співвідношення власного капіталу до активів банку (%), загальну ліквідність (%), чисту процентну маржу (%), рентабельність активів та капіталу у таблиці 2.

Таблиця 1.

Основні фінансові показники економічної діяльності АТ «Ощадбанк» за 2020 – 2021 рр. у тис. грн. [5]

Показники	2020 р.	2021 р.	Відхилення 2021 – 2020
Активи	233 538 884	234 907 312	1 368 428
Зобов'язання	211 603 685	213 037 422	1 433 737
Власний капітал	21 935 199	21 869 890	-65 309
Чистий процентний дохід	7 986 004	13 364 517	5 378 513
Чистий прибуток (збиток) за рік	2 776 323	1 055 378	-1 720 945

Згідно з вхідними даними в таб. 1, можемо зазначити, що активи комерційного банку у 2021 р. відносно 2020 р. зростають на 1 368 428 тис. грн.. Аналогічно до структури активів відбувається збільшення зобов'язань на 1

433 737 тис. грн.. Власний капітал Ощадбанку має негативну тенденцію, оскільки упродовж 2020 – 2021 р. фінансовий показник зменшується з 21 935 199 тис. грн. до 21 869 890 тис. грн.. Чистий процентний дохід показує позитивну динаміку та зростає на 5 378 513 тис. грн. у 2021 р. порівняно з 2020 р.. Проте у кінцевому результаті операційної діяльності Ощадбанку спостерігаємо скорочення чистого прибутку на 1 720 945 тис. грн..

Наступним етапом є оцінка фінансового стану досліджуваного об'єкта.

Таблиця 2.

Коефіцієнтний аналіз фінансового стану АТ «Ощадбанк» [1]

Коефіцієнти	Нормативне значення	2020 р.	2021 р.	Відхилення 2021 – 2020
1. Коефіцієнт співвідношення власного капіталу та активів, %	> 4%	9,4%	9,3%	-0,1%
2. Загальний коефіцієнт ліквідності, %	> 100%	110%	110%	-0,1%
3. Рентабельність активів (ROA), %	> 1 %	1,2%	0,4%	-0,7%
4. Рентабельність капіталу (ROE), %	> 15 %	12,7%	4,8%	-7,8%
5. Чиста процентна маржа (NIM), %	≥ 4,5 %	3,4%	5,7%	2,3%

За розрахунками у таб. 2, бачимо, що коефіцієнт співвідношення власного капіталу банку до активів та індекс загальної ліквідності є достатнім і відповідає рекомендовані методиці. Рентабельність активів Ощадбанку у 2020 р. складає 1,2% , що збігається із стандартним значення, проте у 2021 р. ця позначка дорівнює 0,4%, яка вказує, що обсяг чистого прибутку по відношенню до активів є невеликим. Рентабельність капіталу з 2020 р. по 2021 р. так само не досягає граничної межі з той же самої причини, що норма прибутку скорочується, яка безпосередньо впливає на рівень власного капіталу. Чиста процента маржа ощадного банку протягом 2020 – 2021 рр. зростає з 3,4% до 5,7%, що є позитивною тенденцією.

На нашу думку, погіршення фінансових процесів у банківській установі здійснюється внаслідок пандемічних обмежень по всьому світі, а також у внутрішньополітичній та економічній нестабільності держави через зростання інфляції, погіршення інвестиційного клімату, недосконалість законодавчих актів щодо реформування банківської системи, корупції, дефіциту бюджетних коштів та багато інших причин, що гальмують бізнес – процеси в Україні, не говорячи вже про російсько – українську війну 2022 року, яка завдала колосальних наслідків на соціально – економічний й морально – психологічний стан країни.

Ощадбанк у сучасні кризові моменти розвитку національної економіки, залишається надійним фінансовим фундаментом національної банківської

системи, оскільки основні державні соціальні підтримки незахищеним верствам населення, в тому числі і переселенцям проходять через Ощадбанк, тому на нашу думку повинна бути вироблена стратегія НБУ, щодо стабілізації фінансової стійкості Ощадбанку, через збільшення активів установи та фінансової підтримки від держаних інституцій.

Шляхи покращення фінансового становища національних банків можливе завдяки жорсткій політики регулювання НБУ, на прикладі, макропруденційного аналізу для захисту банківської системи у разі непередбачуваних подій. Крім того, для стимулювання підприємства є необхідне залучення додаткових джерел фінансування зі сторони міжнародних організацій та фондів.

Список використаних джерел

1. Варцаба В. І. Оцінка фінансової стійкості банківської системи України та шляхи її зміцнення в умовах пандемії коронавірусу / Науковий вісник Ужгородського університету. Ужгород, 2021. Випуск 1 (57). С. 107 – 113.
URL: <http://visnyk-ekon.uzhnu.edu.ua/article/view/235733>
2. Ческідова І. О., Бурковська А. В. Оцінка фінансової стійкості банківської системи України в умовах воєнного стану. Харків, 2022. С.102 – 104.
URL: <http://library.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/17564/5/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%A4%D0%9A%D0%A1.pdf#page=102>
3. Почтар В.О. Оцінка фінансової стійкості банку. Київ, 2021. С. 144
URL: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/19303>
4. Вицина С. О. Сутність фінансового стану банку та методи його оцінки. Миколаїв, 2021. С. 99 – 100.
URL: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/9242/1/99-100.pdf>
5. Річна окрема фінансова звітність АТ «Ощадбанку» за 2020 – 2021 рр. / Офіційний сайт Ощадбанку. – Електронний ресурс. – Режим доступу:
URL: <https://www.oschadbank.ua/finansova-zvitnist>

УДК 336

*Гарматій Н.М. к.е.н., доцент,
доцент кафедри економічної кібернетики*

РЕГУЛЯТИВНІ ДІЇ ДЛЯ СТАБІЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Тернопільський національний технічний університет ім.І.Пулюя Україна

Події, які відбуваються зараз в Україні, а саме військова інтервенція російської федерації, задають серйозних збитків національній економіці, і хоча